

İdareciler, Kul Hakkına Son Derece Dikkat Etmelidirler

Yukarıda ifade ettiğimiz gibi kul hakkı, İslam'ın en temel prensiplerinden biridir. Bediüzzaman Hazretleri kul hakkını salih amelin önemli bir rüknü kabul eder ve şöyle der:

“Sâlih amel ise, maddî ve manevî hukuk-u ibada tecavüz etmemekle, hukukullahı da bihakkın îfa etmekten ibarettir.”[1]

Bundan da anlaşılacağı gibi, kul hakkı, maddî ve manevî hukuk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

İnsanın malına, mülküne ve bedenine zarar vermek onun maddî hukukuna tecavüz olduğu gibi, gıybet, iftira, suizan da onun manevî hukukuna tecavüz etmektir. İnsanları günaha, isyan ve küfre sevk ile onların kalp ve ruhuna verilen zarar da manevî hukuku ihlal etmektir. Evet, bir insana zarar vermek onun nefesine bakması cihetiyle hukuk-u ibada tecavüz, o insanın Allah'ın kulu ve eseri olması cihetiyle de hukukullah'a tecavüzdür.

Şirkten sonra günahın en büyüğü kul hakkına tecavüz etmektir. Bunun da dereceleri vardır. Bir adamın hakkıyla yüz adamın hakkına tecavüz elbette ki bir olmaz. Bir adamdan helallik alınabilir, ama yüz adamdan helallik almak hiç de kolay değildir.

Cenab-ı Hak her hakkı affedeceğini, ancak kul hakkını, hak sahibi helal etmedikçe affetmeyeceğini bildiriyor. Kul hakkının en tehlikelisi de millet ve devlet malına tecavüz etmek, hile ve hıyanetle gasbetmektir. Çünkü devlet malı umumun hakkıdır. Onda kıyamete kadar gelecek bütün insanların hakkı vardır. Devlet malını çalmak veya şahsi menfaat için kullanmak hıyanetin en büyüğüdür. Bunda bütün İslâm alimleri ittifak etmişlerdir. Devlet malına hıyanet eden ve çalanlarla bu hainleri himaye edenler aynı sorumluluk ve vebaldir. Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

“Allah'ın sana gönderdiği şekilde insanlar arasında hükmedesin diye sana Kitab'ı hak ile indirdik. Hainlerden taraf olma.”[2]

Peygamber Efendimiz (asm.) de şu şekilde dua etmiştir:

“Bir kişinin kalbinde imanla küfür, doğrulukla yalan, emanetle hıyanet birlikte bulunmaz.”[3] buyurmuş ve

“ Allah’ım! Hıyanette bulunmaktan sana sığınırım. Çünkü hıyanet ne kötü bir sırdaştır.”[4] .

Kul hakkı Allah katında da çok mühimdir. Çok dikkat etmek lazımdır. Bir kimsenin maddî ve manevî hakkına tecavüz eden, boynunu Allah’ın kılıncına hedef etmiştir. Bir insan Allah’a karşı borçlu olursa onun rahmeti geniştir, boldur. Belki hakkını bağışlar, affeder. Fakat üzerinde kul hakkı olursa, onu mutlaka ödemeye mecburdur. Mesela bir kişi, bazılarının canına, bir kısmının namusuna, malına tecavüz etmiş, kimini eliyle, kimini de diliyle incitmiş, haysiyet ve şerefini lekelemişse ahirette hak sahipleri onun etrafını saracaklar. Şayet o adamın hasenat ve sevabı varsa Allah onları alacaklılara taksim edecek, eğer borcu bitmezse alacaklıların günahlarını onun boynuna yükleyip cehenneme atacaktır. Peygamber Efendimizin (asm.) ifadesiyle asıl **“müflis”** işte bu kimselerdir.

Peygamber Efendimiz (asm.), *“Hayber savaşında elde edilen ve henüz taksim edilmemiş olan kamuya ait ganimetlerden bazı değersiz eşyayı alan, daha sonra da düşman tarafından öldürülen sahabînin büyük bir günah işlediğini, bu günahtan dolayı şehit olmadığını belirtmiş ve cenaze namazına katılmamıştır.”*[5]

[1] Mesnevî-i Nuriye s, 115.

[2] Nisa, 4/105.

[3] Ahmet İbnu Hanbel, II/349.

[4] Ebu Davud, Vitir, 32.

[5] Müslim, İman, 48.